

ГРАВЕ осигурување АД Скопје

Годишен извештај за работењето
за **2021** година

Скопје, 2022

Содржина:

1. Општи информации (напомени)	2
2. Корпоративно управување	3
3. Акционерски капитал	5
4. Организациона структура	6
5. Деловна политика и клучни стратески цели	7
6. Општо економско опкружување	8
7. Анализа на работењето, финансиска резултат и финансиска положба	12
8. Опис и управување со ризици	23
9. Информатичка технологија	28
10. Трансакции со поврзани субјекти	29
11. Прилози:	32
- Прилог 1: Извештај за сеопфатна добивка (Биланс на успех)	
- Прилог 2: Извештај за финансиска состојба (Биланс на состојба)	36

1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ (НАПОМЕНИ)

Име на друштвото	Акционерско друштво за осигурување ГРАВЕ осигурување АД Скопје
Седиште на друштвото	Адреса: ул.Пиринска 23, 1000 Скопје Телефон: +389 2 3 109 674 Факс: +389 2 3 118 855 Е-маил: office.skopje@grawe.at интернет: www.grawe.mk
Дата на основање	19.02.2007 година
Упис во централен регистар	Запишано во Централниот регистар на РСМ под деловоден број 30120070001886 од 19.02.2007 година.
Матичен број	6192491
Даночен број	4030007623705
Основен капитал на друштвото	183.998.795 МКД (3.000.000 Eur)
Сопственост	Приватна
Големина на субјект	Голем
Дејност на друштвото по стандардна класификација	Животно осигурување 65.11
Овластен ревизор	Гранд Торнтон ДОО Скопје Адреса: Св.Кирил и Методиј 526-1/20, Скопје Датум на именување: 17.03.2021

Граве осигурување АД Скопје (во понатамошниот текст Друштво) со седиште на ул. Пиринска бр.23, 1000 Скопје, по добиеното Решение за издавање дозвола за вршење работи на осигурување од Министерството за финансии бр. 11- 18652/3 од 15.01.2007 година е запишано во Централниот регистар на Република Северна Македонија под деловоден број 30120070001886 од 19.02.2007 година. Единствениот акционер и сопственик на друштвото е Grazer Wechselseitige Versicherung Aktiengesellschaft од Грац со 100% учество во основачкиот капитал. Ктаен сопственик е GRAWE – Vermögensverwaltung

На 31 декември 2021 година во Друштвото има 17 (2020: 15) вработени.

Структурата на вработените, од аспект на степенот на образование и распореденост по функции во Друштвото е следна :

Број на вработени по кадровска структура (состојба на последниот ден од Периодот)							Просечен број на вработени (на база на сатнина)	Број на вработени во:	
100	101	102	103	104	105	106		прием во осигурување	ликвидација и проценка на штети
ДР	МР	ВСС	ВШС	ССС	НСС	Вкупно		108	109
		13		4		17	15	1	1

Друштвото е регистрирано за обавување на следните работи:

- **Класа 19:** Осигурување на живот - Осигурување во случај на доживување, осигурување во случај на смрт, мешано осигурување на живот, рентно осигурување и осигурување на живот со поврат на премии.
- **Класа 21:** Осигурувањето на живот во врска со удели во инвестициони фондови, кога осигуреникот го презема инвестициониот ризик во однос на промена на вредноста на инвестиционите купони или други хартии од вредност на инвестиционите фондови;
- **Класа 1:** Осигурување од последици на несреќен случај (вклучувајќи индустриски повреди и професионални заболувања), во случај на смрт или нарушување на здравјето поради повреда); и
- **Класа 2:** Здравствено осигурување

2. КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ

ГРАВЕ осигурување АД Скопје има воспоставено едностепен систем на управување преку Одбор на директори согласно одредбите на Законот за трговски друштва и Законот за супервизија на осигурувањето.

Овластен внатрешен ревизор на Друштвото е Велика Пешова.

Орган на управување: Одбор на директори.

Одборот на директори го сочинуваат 4 членови од кои 3 неизвршни и 1 извршен член и тоа:

Одбор на директори	2021
Зоран Стојановски, жител на Република Северна Македонија	Извршен директор
Ранко Ковачевиќ, Република Србија	Неизвршен член
Christoph Czettel, жител на Република Австрија	Неизвршен член
Gunter Puhtler, жител на Република Австрија	Неизвршен член

Од страна на Собранието на Акционери на Друштвото, Одбор на директори во 2021 година се одржани следниве седници:

- Собранието на Акционери на Друштвото одржал 2 седници,
- Одбор на директори 10 седници,

Во рамките на своите овластувања, во деловната 2021 година Одборот на директори презеде голем број на активности, пред се преку донесување одлуки со кои се утврдуват и се уредуваат

деловните политики и стратегии во работењето. При донесувањето на одлуките Одборот на директори соодветно ги следеше и ги применуваше одредбите од позитивните прописи. Одборот на директори ги презеде сите неопходни подготвителни дејствија поврзани со функционирањето на внатрешната ревизија. Навременото информирање на Одборот на директори обезбеди оперативна функционалност и конкретна ефективност. Во периодот што измина Одборот на директори обезбеди безрезервна поддршка на организациските единици и на вработените.

Согласно член 384 од Законот за Трговски Друштва, примањата во Република Северна Македонија на членовите на Одборот на директори на Друштвото се како што следи :

Трансакции со клучниот раководен персонал

Вкупните надомести на клучниот раководен персонал на Друштвото се како што следува:

	2021	2020
Краткорочни користи за вработените	7.676	7.237
	7.676	7.237

Внатрешна Ревизија

Внатрешната ревизија на Друштвото, во согласност со годишниот план за работа, во текот на 2021 година изврши 5 ревизии, со што се опфатија сите клучни функции во работењето на Друштвото.

Надворешна ревизија

Надворешен Ревизор за 2021 година беше Друштвото за ревизија Грант Торнтон ДОО Скопје, со ЕМБС: 5753368, ЕДБ: 4030003475973 и седиште на ул.Св.Кирил и Методиј 526-1/20 Скопје. Ревизорот е избран со одлука на акционерското собрание од 17.03.2021 година. Во согласност со одредбите од Законот за супервизија на осигурувањето, Агенцијата за Супервизија на осигурувањето донесе решение УП бр.14-2-130 од 08.04.2021 година, со кое издаде согласност Друштвото за ревизија Грант Торнтон Доо Скопје да изврши ревизија на финансиските извештаи за деловната 2021 година.

3. АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ

Акционерскиот капитал на Друштвото се состои од 3.000 обични акции (2020: 3.000 обични акции) со номинална вредност од ЕУР 1000 по акција, односно вкупно ЕУР 3.000.000 (2020: ЕУР 3.000.000). Имателите на обични акции имаат право на дивиденда кога ќе биде објавена и имаат право на еден глас на Собрание на Друштвото за еквивалент од 1 обична акција. Согласно законската регулатива дивиденди може да се исплатуваат откако ќе бидат покриени сите акумулирани загуби. Сите акции носат право на сразмерно учество во поделбата на остатокот на стечајната, односно ликвидационата маса. Сопственичката структура на акционерскиот капитал на 31 декември 2021 и 2020 година е следна:

	Акционерски капитал ЕУР 2021	Акционерски капитал ЕУР 2020	Сопственичка структура % 2021	Сопственичка структура % 2020
Акционер				
Grazer Wechselseitige Versicherung Aktiengesellschaft	3.000.000	3.000.000	100%	100%
	3.000.000	3.000.000	100%	100%

Дивиденди

Во текот на 2021 година беше исплатена дивиденда во износ од МКД 18.508.200 (2020: МКД 18.445.680).

Резерви на сигурност

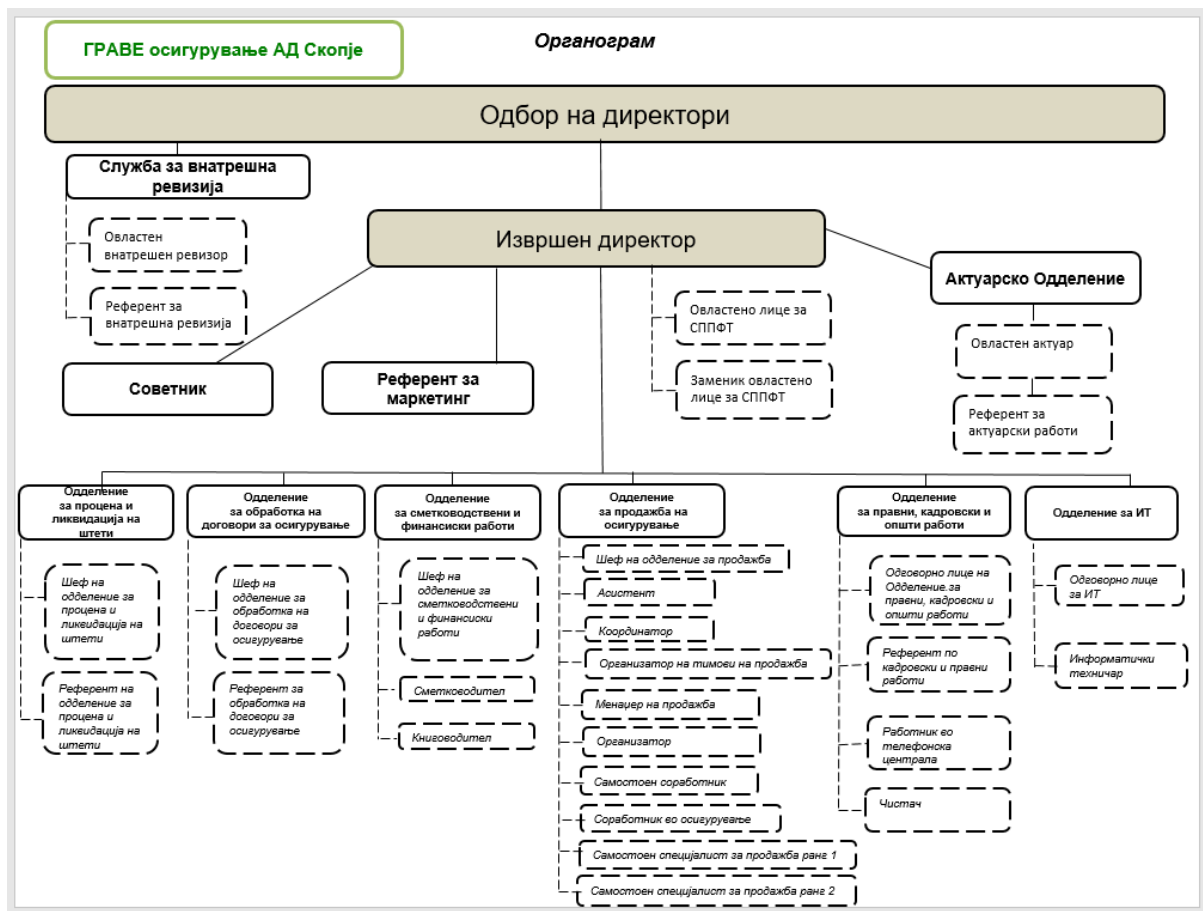
Според локалната законска регулатива Друштвото треба да пресметува и издвојува една третина од нето добивката за годината за резерви за сигурност (доколку добивката не се користи за покривање на загуби од претходни години), се додека нивото на резервите не достигне износ кој е најмалку еднаков на 50% од остварената просечна премија на осигурување во последните две години, при што премиите од претходните години се зголемуваат за индексот на порастот на цените на мало, сметајќи ја и годината за која се распоредува остварената добивка. Резервите на сигурност се наменети за покривање на обврските од договорите за осигурување во подолг временски период.

4. ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА

ГРАВЕ осигурување АД Скопје на 31.12.2021 година има вкупно 17 вработени (2020: 15 вработени) и 3 застапници во осигурување согласно регистарот на застапници на ГРАВЕ осигурување АД Скопје. Друштвото со својата организациона структура прецизно ги дефинира правата и одговорностите на сите вработени, како и линиите на контрола и проверка при секојдневното извршување на задачите, со присутна одговорност за ефикасно и ефективно управување.

ГРАВЕ осигурување АД Скопје располага со квалификуван кадар од областа на осигурувањето, правото, економијата, кој се стреми за нудење на подобар квалитет на услугите за осигурување, воспоставување на воедначена пракса за постојните пакети на осигурување што ќе значи од една страна чување на традицијата а од друга страна да понуди новитети во осигурувањето се со цел зголемување на конкуренцијата на пазарот за осигурување. Во текот на 2021 година вработените присуствуваа на тренинзи и континуирани обуки од различни области со што се поттикнува нивниот личен развој и стручни знаења.

За ефикасно и квалитетно извршување на стручни, административни и останати оперативни работни задачи во Друштвото се организирани соодветни организациони облици и тоа:

5. ДЕЛОВНА ПОЛИТИКА И КЛУЧНИ СТРАТЕГИСКИ ЦЕЛИ

Деловната политика во 2021 година е утврдена врз основа на Стратегијата и деловните акти на Друштвото, Законот за супервизија на осигурувањето и останатата Законска и подзаконска регулатива.

Деловната политика се темели на определбите Друштвото екипирано со висок стручен кадар применува деловна филозофија и професионалност во извршувањето на дејноста и креира препознатлив имиџ на вистински партнер во полето на осигурување.

Деловната политика на Друштвото има за цел натамошна афирмација на Друштвото, градење на доверба и поттикнување интерес на граѓаните и правните лица во осигурителниот систем на земјата.

Деловната политика за 2021 година ги инкорпорира следните вредности врз кои се темели делувањето на Друштвото:

- Консолидација и зголемување на имиџот на Друштвото на осигурителниот пазар во Република Северна Македонија, како компанија со квалитетни продукти и ценовно конкуретни
- Навремено и ефикасно решавање на настанатите штети
- Тенденција на намалување на административните трошоци, без да биде загрозено работењето на Друштвото
- Зголемување на добивката на компанијата и истовремено поголемо учество на осигурителниот пазар
- Добра соработка со надлежните институции
- Континуирана едукација во доменот на осигурувањето на агентската мрежа и на вработените

Клучни стратески цели

Цел 1. Услугите за клиентите се брзи и ефикасни

Нашите клиенти го заслужуваат најдоброто што осигурувањето може да го понуди. Понудата на соодветни производи, навременото постапување по барањата на клиентите и брза исплата на осигурителните надоместоци е наш приоритет. Интеракциите со друштвото да бидат едноставни, лесни и кратки, да се овозможат пријателски и ефикасни услуги, телефонски консултации и интернет услуги. Обезбедување на технолошки и организациски ресурси за оставарување на овие цели.

Цел 2. Сигурност и стабилност во работењето

Заради обезбедување сигурност и стабилност во работењето, се грижиме за управување со ризиците, правиме соодветна проценка на премиите, обезбедуваме соодветни резерви и нивно сигурно инвестирање. За ефикасно и ефективно работење, континуирано ги унапредуваме процесите на работа и ја одржуваме и надградуваме информатичката технологија, со значајна стручна поддршка од матичната куќа од Австрија. Нашите менаџмент принципи и корпоративното управување се битен столб на културата на Друштвото.

Цел 3. Вработените се обучени и задоволни со работата и работната средина

Заради оптимален придонес во работењето континуирано ги едуцираме вработените и се грижиме тие да бидат задоволни со својата работа и работна средина. Ефективниот систем за планирање и развој на човечките ресурси ќе обезбеди тие да бидат правилно обучени да

преземаат нови одговорности. Тие мора да бидат информирани за плановите и активностите на друштвото.

За реализација на поставение цели од страна на целата структура на компанија, ќе се работи интензивно на:

- Консолидација и проширување на продажната мрежа создавајќи нови продажни канали, во согласност со најновите состојби на пазарот и во согласност со актуелните правни акти
- Зголемување на квалитетот на услугите за големите осигуреници и исто така интензивирање на контактите со актуелните и потенцијални клиенти
- Воведување на нови осигурителни продукти
- Брза и коректна обработка на пријавените штети, како еден од најбитните елементи на маркетингот

Предности:

- Професионална екипираност со кадар кој е способен во секое време да ги процени потребите на своите клиенти, почнувајќи од преземање во осигурување па се до завршна обработка на штети
- Продукти дизајнирани во согласност со потребите на клиентите
- Полиси со одредени упатства, со Услови кои се разбирливи за клиентите и дистрибуирани во потребно време
- Лични контакти и квалитетна услуга

6. ОПШТО ЕКОНОМСКО ОПКРУЖУВАЊЕ

Во 2020 светот се соочи со најголемиот предизвик во последното столетие, здравствената криза, предизвикана од пандемијата од Covid-19. Истата за само два месеци се прошири насекаде во светот, а преку нарушување на глобалните синџири на добавување и рестриктивните здравствени мерки, здравствената криза набрзо прерасна во глобална економска и здравствена криза. Пандемијата со скоро исто темпо продолжи и во текот на 2021 година. Со почетокот на вакцинацијата за заштита од Covid-19 се зголеми оптимизмот кај економските субјекти во однос на очекувањата за глобалниот раст на среден рок. Сепак, и понатаму постои високата неизвесност, како и ризиците поврзани со развојот на пандемијата и нејзиното времетраење.

Притоа, надолните ризици на краток рок главно се поврзуваат со ограничувањата за поголемо производство на ваксината и проблеми со нејзината дистрибуција, но и со присутниот скептицизам околу ефективната и безбедноста на ваксината, појавата на нова мутација на вирусот во Обединетото Кралство, којашто веќе се појави и во други држави и согласно со тоа, и евентуалното продолжување на времетраењето на воведените рестриктивни мерки заради справување со вториот бран на пандемијата, коишто во текот на декември во некои земји и се засилија. Останатите ризици се однесуваат на несоодветните, или, пак, на предвремено повлечените фискални мерки, зголемените изгледи за подолгорочен неповолен ефект врз пазарот на труд и врз солвентноста на фирмите, притисокот врз глобалните синџири на снабдување, евентуално подолгото задржување на тековните навики за поголема воздржаност од потрошувачка, ризикот од повторно затегнување на глобалните финансиски услови, ризикот од неможност за отплаќање на јавниот долг кај дел од земјите, како и евентуалното засилување на геополитичките и трговските тензии.

Најновите информации на меѓународните организации упатуваат на умерено и нееднакво закрепнување на глобалната економија во периодот на проекции, при што е извршена минимална надолна ревизија на глобалниот раст за 2021 година, додека проекцијата за 2022

година не е променета. Сепак, неизвесноста во поглед на идниот глобален раст и натаму е висока, а ризиците околу проекциите сè уште се претежно надолни на краток рок. Главниот надолен ризик и натаму е поврзан со идниот тек на пандемијата, при што постои загриженост дека незадоволителната динамика на процесот на масовна вакцинација на глобално ниво и евентуалната неефикасност на постојните вакцини за новите соеви на корона-вирусот, особено во услови на глобално ширење на новиот сој „омикрон“, би можело да доведе до воведување построги рестриктивни мерки, влошување на глобалните трговски текови и до поизразено нарушување на глобалните синџири на снабдување. Дополнителен ризик претставува и евентуалното предвременно и поизразено затегнување на монетарната политика во развиените земји, со неповолни ефекти и врз брзорастечките високозадолжени земји. Исто така, доколку продолжи трендот на раст на светските енергетски цени под влијание на ограничувачките фактори на страната на понудата на пазарите на енергија, тоа би имало негативен одраз врз закрепнувањето на глобалната економска активност. Од друга страна, како позитивен ризик се наведува евентуалното засилување на процесот на вакцинација на глобално ниво, со што би се зголемила довербата на економските субјекти и би се поттикнало искористувањето на вишокот заштеди стекнат за време на пандемијата, а со тоа би се поттикнале и приватната потрошувачка и инвестициите. Во однос на економските движења во еврозоната, како наш главен трговски партнер, првичната процена за БДП за третиот квартал од 2021 година покажува годишен раст од 3,9%, поумерен во споредба со високиот раст во вториот квартал поради ниската споредбена основа (14,4%). Најновите анкетни истражувања за показателите на доверба на економските субјекти за ноември се малку понеповолни во споредба со претходниот месец, што речиси во целост се должи на значителниот пад на довербата на потрошувачите, наспроти подобрувањето забележано во малопродажбата, градежништвото и во услужниот сектор. Сепак, нивното ниво и натаму е над просечното, што упатува на натамошно закрепнување на економијата и потенцијално забрзан годишен раст на БДП во четвртиот квартал. Во третиот квартал беше забележано забавување на економскиот раст и кај нашиот најбитен поединечен трговски партнер, Германија, којшто изнесуваше 2,6% на годишна основа (10% во претходниот квартал). Слично на движењата во еврозоната, и анкетните истражувања во Германија упатуваат на забавување на активноста во ноември. Според првичните објави, условите на пазарот на труд во еврозоната се подобруваат и на почетокот од четвртиот квартал, при што стапката на невработеност во октомври се намали на 7,3% (од 7,4% во септември и 7,5% во третиот квартал). Во однос на инфлацијата во еврозоната, проценетите податоци за ноември покажуваат нејзино натамошно забрзување, при што ценовниот раст достигна 4,9% на годишна основа (4,1% во октомври). Притоа, ваквото остварување во најголем дел се должи на растот на енергетската инфлација од 27,4% (23,7% во октомври), под влијание на повисоките светски цени на нафтата, а дополнителен придонес имаше и забрзувањето на базичната инфлација (од 2% на 2,6%) и на прехранбената инфлација (од 1,9% на 2,2%). Според најновите оценки, се очекува дека во 2021 и 2022 година странската каматна стапка ЕУРИБОР со едномесечна рочност ќе биде на слично ниво како во октомвриската проекција, додека за 2023 година е извршена мала нагорна ревизија.

Споредбата на последните макроекономски показатели од домашната економија со нивната проектирана динамика во рамките на октомврискиот циклус проекции упатува на извесни отстапувања во одделни сегменти од економијата. Согласно со објавените проценети податоци за БДП, во третиот квартал од 2021 година реалниот БДП бележи раст од 3% на годишна основа, по високиот раст во вториот квартал (13,4%). Овие остварувања упатуваат дека домашната економија и натаму закрепнува, во услови на натамошна масовна имунизација на населението. Забавувањето на годишната стапка главно е резултат на споредбената основа (имајќи предвид дека во истиот период минатата година почна постепено отворање и закрепнување на економијата по преземените строги мерки на почетокот на пандемијата), без поголеми негативни ефекти од појавата на четвртиот бран на ковид-19 во овој период. Во просек, во првите три квартали на 2021 година, економијата бележи реален раст од 4,6%, што е блиску до очекувањата

од октомвриската проекција. Гледано по компоненти, растот во третиот квартал во најголема мера се должи на позитивниот придонес на домашната побарувачка, во услови на раст и позитивен придонес кај сите категории (лична потрошувачка, јавна потрошувачка и бруто-инвестиции). Позитивен придонес има и нето извозната компонента, во услови на посилен раст кај извозот во однос на растот кај увозот, но значително забавен во однос на растот во претходниот квартал кај двете категории. Високофреквентните податоци за четвртиот квартал од 2021 година со кои се располага во моментот се делумни и се недоволни за согледување на состојбите во целина. Имено, податоците за октомври покажуваат натамошен реален годишен раст на прометот во вкупната трговија, но поумерен, но и натамошни неповолни движења кај индустриското производство на годишна основа. Во однос на промените кај потрошувачките цени, во ноември 2021 година е остварена годишна стапка на инфлација од 4,8%, а годишните ценовни промени во периодот јануари – ноември, во просек од 3,1%, се во рамките на очекувањата според октомврискиот циклус проекции. Во овој период, позначителен придонес кон растот се забележува од категориите на домашните цени коишто се поврзани со движењата на цените на примарните производи на светските берзи, со преносниот ефект од минатогодишното зголемување на цените од регулаторна природа, како и од одредени фактори специфични за пандемијната криза, а во услови на олабавување на рестриктивните мерки. Оттука, се оценува дека ценовните притисоци и натаму главно произлегуваат од фактори на страната на понудата, без поголеми притисоци од побарувачката. Неизвесноста и динамичноста на движењето на светските цени на примарните производи во следниот период и понатаму е нагласена, согласно со неизвесните економски ефекти поврзани со развојот и справувањето со пандемијата, како и од зголемената неизвесност на светските пазари на енергенци.

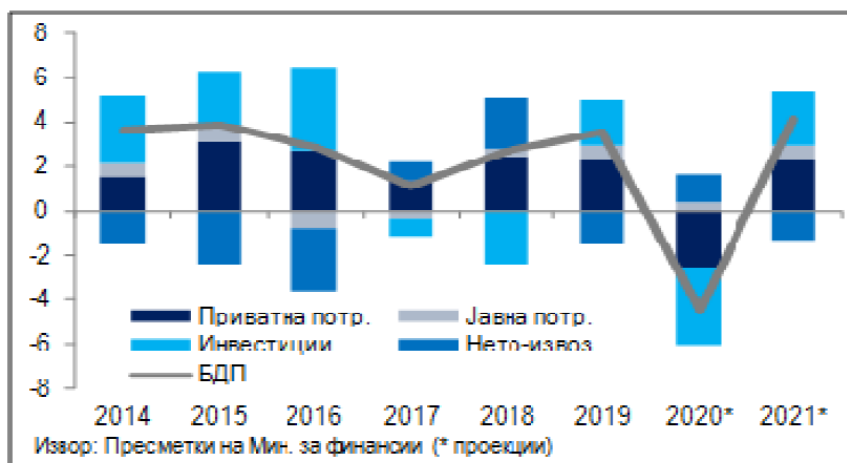
Девизните резерви и понатаму се на соодветното ниво и се во сигурната зона. Заклучно со ноември, девизните резерви од почетокот на годината бележат раст што е во рамките на проектираниот, согласно со октомвриската проекција. Во однос на расположливите податоци од надворешниот сектор, податоците за менувачкиот пазар заклучно со ноември упатуваат на остварувања кај приватните трансфери главно во согласност со проектираните за четвртиот квартал од 2021 година. Истовремено, податоците за надворешнотрговската размена упатуваат на помал трговски дефицит во однос на очекуваниот за последниот квартал. Сепак, податоците се достапни само за еден месец, што не е доволно за донесување поконзистентни заклучоци за целиот квартал. Остварувањата на тековната сметка во билансот на плаќања за третиот квартал од 2021 година упатуваат на суфицит, којшто е повисок во однос очекувањата според октомвриската проекција. Од друга страна, остварените одливи кај финансиската сметка во третиот квартал од 2021 година се повисоки од очекувањата според октомвриската проекција.

Во однос на движењата во монетарниот сектор, податоците за октомври покажуваат месечно намалување на вкупните депозити од 0,5% (месечен пад од 0,8% во септември), што пред сè е резултат на негативниот придонес на депозитите на претпријатијата, при речиси непроменета состојба на депозитите на домаќинствата. Од валутен аспект, месечниот пад на вкупните депозити во целост се должи на денарските депозити (вклучително и депозитните пари), при позитивен придонес на девизните депозити. На годишна основа, вкупните депозити во октомври се повисоки за 7,9%, што е над проектираниот годишен раст (од 7,1%) за крајот на четвртиот квартал од 2021 година. Вкупните кредити, во октомври, се зголемија за 0,6% на месечна основа (месечен раст од 0,7% во септември), при подеднаков позитивен придонес на кредитите на претпријатијата и домаќинствата. Според валутната структура, растот на кредитите во целост произлегува од кредитите во домашна валута, при непроменета состојба на кредитите во странска валута. На годишна основа, растот на вкупните кредити и натаму забрзува и во октомври изнесува 6,7%, при проектиран раст за крајот на четвртиот квартал од годината од 7,1%, согласно со октомвриската проекција.

Во Буџетот на Република Северна Македонија, во периодот јануари – октомври 2021 година, е остварен дефицит од 23.564 милиони денари. Буџетскиот дефицит е финансиран преку задолжување на државата на странскиот и домашниот пазар. Остварениот буџетски дефицит за периодот јануари – октомври 2021 година претставува 51% од дефицитот предвиден со ребалансот на Буџетот за 2021 година.

Последните макроекономски показатели и оценки и натаму упатуваат на главно непроменет амбиент за спроведување на монетарната политика. Девизните резерви и натаму се на соодветното ниво и во сигурната зона, а остварувањата заклучно со ноември се во рамките на очекувањата за последниот квартал од 2021 година. Остварувањата во првите три квартали од годината кај бруто домашниот производ се релативно близу до проектираните. Распожливите високофреквентни податоци за економската активност за четвртиот квартал се ограничени за да се даде попрецизна оценка, при очекувања за натамошен умерен раст на економијата и во последниот квартал од годината. Во однос на инфлацијата, поместувањата кај цените и натаму произлегуваат од фактори на страната на понудата, поврзани со глобалните цени на примарните производи и специфични фактори заради присуството на пандемијата. Движењето на цените на примарните производи, а посебно на енергенсите, и натаму е исклучително променливо и неизвесно. Во монетарниот сектор, годишниот раст на депозитите во октомври е над проектираниот, додека годишниот раст на кредитите засега е во рамките на проектираниот за четвртиот квартал на 2021 година според октомвриската проекција.

Графикон 1. Реален раст на БДП и придонеси на расходни компоненти (процентни поени)

Извор: предлог Буџет на Република Северна Македони за 2021 година

Друштвото своите активности ги извршува само на пазарот во Р. Северна Македонија па во таа смисла економското опкружување кое треба да биде анализирано е Македонскиот пазар и куповната моќ на нашите граѓани. Друштвото во текот на 2021 година, своето работење односно дејноста ја спроведуваше следејќи ги сите економски сигнали од надворешното окружување. Постигнатите цели од нашето работење во 2021 година, упатуваат на грижа за рационално и наменско користење на расположливите средства, динамична усогласеност на изворните приходи и други приливи и зајакнато управување со ликвидноста на краток и среден рок. Вложувавме напори за одржување на довербата, охрабрувајќи ги нашите клиенти да продолжат со соработка со Друштвото.

7. АНАЛИЗА НА РАБОТЕЊЕТО, ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТ И ФИНАНСИСКА ПОЛОЖБА

АНАЛИЗА НА РАБОТЕЊЕТО

Продажната мрежа на Друштвото е организирана да обезбеди достапност на осигурителната понуда до клиентите преку разновидни дистрибутивни канали, со цел да биде секогаш во чекор со потребите на пазарот. Споредено со минатата година остварен е пад на полисирана премија од -3,00% или полисираната премија за 2021 година изнесува 518.447 илјади денари додека за 2020 година изнесуваше 534.482 илјади денари. Склучени се 1.009 нови полиси (2020: 1.288 нови полиси), а портфолиото на Друштвото на крајот на 2021 година брои 17.633 активни полиси (2020: 17.665 активни полиси). Падот на продажбата е најмногу предизвикан од рестрикциите што беа наметнати во Република Северна Македонија, заради справувањето со кризата предизвикана од корона вирусот.

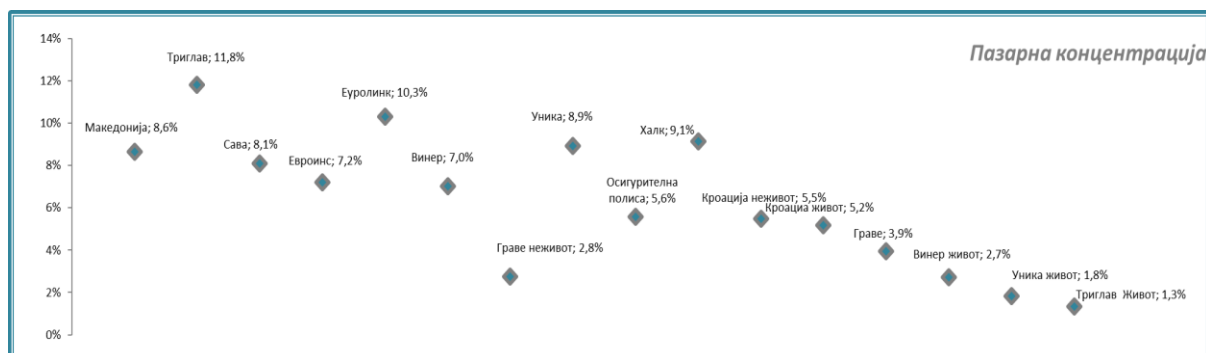
Најголемо учество во полисираната премија има премијата за класа 19 (животно осигурување) 81,11%, додека учеството на класа 20 и класа 21 е 18,89%.

Бруто полисирана премија, друштва за осигурување на живот

Ред. бр.	Класа на осигурување	живот					Вкупно
		Кроација живот	Граве	Винер живот	Уника живот	Триглав Живот	
19	19. Живот	395.269	333.334	114.445	113.950	117.961	1.074.959
20	20. Брак или породување	0	0	0	0	0	0
21	21. Осигурување на живот кога инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот	62.379	14.895	125.662	47.426	43	250.405
	Вкупно	457.648	348.229	240.107	161.376	118.004	1.325.364

Извор: АСО – извештај за работењето на друштвата за осигурување 01.01-30.09.2021

Пазарна концентрација во однос на сите друштва за осигурување

Извор: АСО – извештај за работењето на друштвата за осигурување 01.01-30.09.2021

Пазарна концентрација – друштва за осигурување на живот:

Продукција – склучени осигурувања во 2021 година

Во текот на деловната 2021 година примени се 1.098 понуди за склучување на договори за осигурување на живот, од кои 663 со дополнително осигурување од последици на несреќен случај. Вкупната осигурена сума на продукцијата на осигурување на живот изнесува 11.903.891 евра.

Портфолио на Друштвото на ден 31.12.2021 година

Осигурителното портфолио на Друштвото се состои од следните договори за осигурување:

1. 7.094 договори за осигурување на живот за случај на смрт и доживување (мешовито осигурување со учество во добивка),
2. 5 договори за осигурување на живот за случај на смрт (ризико осигурување),
3. 1.647 договори за осигурување на живот за случај на доживување (со учество во добивка)
4. 8.314 договори за осигурување на живот за случај на смрт, тешка болест и доживување (мешовито осигурување со учество во добивка),
5. 564 договори каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот,
6. 12.451 дополнителни осигурувања на полисите на осигурување на живот
7. 2 договори за основно и дополнително осигурување без учество во добивката
8. 7 договори за колективно за осигурување на живот за случај на смрт од болест (ризико осигурување)

На ден 31.12.2021 година Друштвото имаше 17.633 активни полиси на осигурување на живот на кои се склучени 12.453 дополнителни осигурувања за случај на смрт поради незгода

АНАЛИЗА НА ФИНАНСИСКИОТ РЕЗУЛТАТ

МКД '000	31.12.2021	31.12.2020	промена во %
Бруто полисирана премија за осигурување	518.447	534.482	-3,00%
Нето заработена премија	477.364	485.960	-1,77%
Бруто исплатени штети	-165.401	-130.927	26,33%
Нето трошоци за штети	-147.033	-116.759	25,93%
Нето трошоци за спроведување на осигурување	-99.156	-107.368	-7,65%
Добивка за деловната година пред одданочување	83.156	104.356	-20,32%
Добивка за деловната година по одданочување	74.484	93.752	-20,55%

Друштвото во извештајниот период оствари позитивен финансиски резултат во износ од **74.484 илјади денари** (2020: **93.752** илјади денари).

Категориите на приходи и на расходи признати до степенот на завршеност на денот на билансот во годината на известувањето детално се дадени подолу:

- Приходи од работењето**

Во 2021 година Друштвото оствари приходи од работење во износ од 604.505 илјади денари што претставува намалување од 13.954 илјади денари во апсолутен износ во споредба со обемот остварен во 2020 година.

Влијание на ова намалување има:

- Заработена премија (нето приходи од премија): намалување од 8.596 илјади денари во однос на претходна година**

Главна како резултат на:

- Бруто полисирана премија за осигурување е намалена за 3,00% или 16.035 илјади денари.
- Бруто полисирана премија предадена во реосигурување бележи намалување за 15,61% или 7.665 илјади денари.

- Приходи од вложувања: зголемување од 1.658 илјади денари во однос на претходна година**

- Приходите од камати се зголемени за 7.498 илјади денари. Повисоката реализација на приходите од камати, пред се, се должи на зголемувањето на учеството на вложувањата во подолгорочни државни хартии од вредност, со повисок принос.
- Позитивни курсни разлики се намалени за 7.730 илјади денари во однос на 2020 година
- Приходи од вредносно усогласување на хартиите од вредност (нереализирани добивки, сведување на објективна вредност) има зголемување за 1.838 илјади денари во однос на 2020 година
- Останати приходи од вложувања: зголемени за 52 илјади денари.

- Останати приходи: намалување од 7.016 илјади денари во однос на претходна година**

Во 2021 година Друштвото оствари останати приходи во износ од 11.828 илјади денари. Намалувањето на приходот е пред се, како резултат на:

- Приходите по основ на провизии од реосигурување се намалени за 6.550 илјади денари.
- Останатите приходи се намалени за 466 илјади денари.

• Расходи од работењето

Бруто исплатени штети во 2021 година изнесуваат 165,401 илјади денари и бележат раст од 26,3% во однос на истиот период на 2020 година. Нето трошоците за штети исплатени кон клиентите изнесуваат 147.033 илјади денари (2020: 116.759 илјади денари) што претставува пораст од од 25,9% во однос на 2020 година и кој најмногу се должи на зголемиот број на смртни случаи како влијание од COVID-19 и зголемениот број на откупи, како и зголемување на истеците по полиси заради доживување. Во исто време се забележува пад на исплатените штети заради инвалидност од незгода. Висината на исплатени штети поради смрт е зголемена во однос на минатата година за 112% додека, висината на штети заради откупите на полисите за животно осигурување е зголемена во однос на минатата година за 24,1%.

Заклучно со 31.12.2021 година Друштвото бележи расходи по основ надоместоци за штета од осигурување на живот, осигурување на живот кога инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот и осигурување од последици на несреќен случај.

Исплатени штети	Износ
- Осигурување на живот	156.015.514,00
- Дополнително осигурување за случај на смрт поради незгода	1.097.404,00
- Дополнително осигурување за траен инвалидитет како последици на несреќен случај	7.918.201,00
- Осигурување на живот кога инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот	369.993,00
Вкупно исплатени штети	165.401.112,00

Во 2021 година најголем број на штети се заради откуп. Висината на штети заради откуп има пораст од 24,0%.

Во текот на 2021 година забележано е изразито големо зголемување на штетите поради смрт во однос на 2020 година изразено преку пораст на бројот на пријавени штети поради смрт за 45% и пораст на вкупниот број на ликвидирани штети поради смрт за 92%, проследено со зголемување на износот на исплатени штети заради смрт за 110%. При тоа, 50% од вкупно ликвидираните штети заради смрт во 2021 се заради КОВИД-19.

Друштвото, во согласност со својата политика за управување со ризиците, а со цел намалување на изложеноста на ризици, надминување на проблемите со флуктуации на штети и избегнување на потенцијални загуби од големи штети, врши реосигурување на ризиците од договорите за осигурување. Соодветно на тоа, една од мерките за ублажување на ризикот од зголемена смртност која Друштвото тековно ја применува, е реосигурување на ризиците од смрт кај сите полиси кои го покриваат тој ризик. Оттаму, во сите штети поради смрт соодветно на квотата од реосигурителните договори има значително учество и на реосигурителите во исплатените штети. Од тие причини учеството на реосигурителите во штетите во 2021 година има пораст во висина од 40% во однос на 2020 година.

И понатаму тековно се следи ситуацијата со пандемијата и состојбата со вкупни штети и особено штети како последица на КОВИД-19, релевантните јавно објавени податоци поврзани со пандемијата, искуствата, преземените мерки од страна на државата, вакцинацијата и ефектите од мерките врз смртноста заради проценка на зголемен ризик заради пандемијата.

Аналогно на намалената продажба, Друштвото забележа и пад во трошоците за стекнување во износ од 10.897 илјади денари. Провизијата за продадени полиси кон осигурително брокерските друштва, друштвата за застапување, промотери и застапниците во осигурувањето изнесува 51.713 илјади денари (2020: 61.180 илјади денари), или намалување од 15,5%. Останатите трошоци за стекнување се на слично ниво како и во 2020 година (бележат мало намалување во износ од 1.430 илјади денари).

Административните трошоци во 2021 година изнесуваат 41.497 илјади денари и се зголемени во однос на 2020 година кога биле на ниво од 38.812 илјади денари. Најголемо зголемување има во трошоците за бруто плати (13,9% или 2.397 илјади денари) и во трошоците за услуги (3,9% или 680 илјади денари).

АНАЛИЗА НА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА

Вкупната актива на Друштвото на 31.12.2021 година изнесува 3.583.303 илјади денари и забележува пораст од 9,7% во однос на претходната година (2020: 3.266.361 илјади денари) (Прилог 2).

- ***Вложувања***

Вкупните вложувања на Друштвото на 31.12.2021 година изнесуваат 3.357.061 илјади денари што е за 8,64% над нивото од 2020 година кога изнесуваа 3.090.082 илјади денари. Од тоа, 2.634.543 илјади денари (2020: 2.542.937 илјади денари) претставуваат средства вложени должнички хартии од вредност со рок на достасување над 5 години. Депозитите се во износ од 525.994 илјади денари (2020: 512.000 илјади денари) и се бележи мал пораст во однос на 2020 година.

На 31 декември 2021 година, Друштвото има финансиски вложувања расположливи за продажба во износ од МКД 2.634.543 илјади во државни обврзници кои имаат преостанати рокови на доспевање од 3 до 29 години (2019: од 4 до 30 години) и каматни стапки од 2,2% до 5% (2020: 2,2% до 5%). Износот од МКД 30.157 илјади (2020: 30.512 илјади) се однесува на удели во инвестициски фонд. Износот од МКД 161.551 илјади (2020: нема) се однесува на удели во отворениот инвестициски фонд, ВФП Кеш Депозит, кои се чуваат за тргување.

На 31 декември 2021 година, Друштвото има депозити во домашни банки кои имаат преостанати рокови на доспевање од 3 до 36 месеци (2020: од 1 до 32 месеци) и каматни стапки од 0,6% до 2,2% (2020: 0,4% до 2,6%).

- ***Дел за реосигурување во бруто техничките резерви***

Вкупните побараувања по основ на реосигурување во бруто техничките резерви на Друштвото на 31.12.2021 година изнесуваат 33.421 илјади денари (2020: 33.652 илјади денари). Намалениот дел за реосигурување во бруто техничките резерви се должи пред сè најповеќе како резултат на делот за реосигурување во бруто резервите за преносна премија и математичка резерва.

Друштвото реосигурува дел од ризиците за осигурување за да ја контролира својата изложеност кон загуби и за да ги заштити изворите на капитал.

Договори за реосигурување

Во 2021 година активни се следните договори за реосигурување:

Реосигурител	Вид на реосигурување
Grazer Wechselseitige Versicherung AG / Република Австрија	1) Договор по ризик со кој се опфатени сите животни осигурувања (индивидуални и колективни), осигурување на живот поврзано со инвестициски фондови и дополнителни осигурувања поврзани со нив, освен инвалидитет како последица на незгода; Quota Share договор;). 2) Договор по ризик со кој е покриено дополнително осигурување на инвалидитет како последица од незгода; Quota Share договор. 3) Договор по настан со кој е покриено дополнително осигурување кон осигурувањето на живот (смрт или инвалидитет како последица на незгода, болнички дневници и други бенефиции при хоспитализација, работна неспособност). Excess of loss договор 4) Договор по настан со кој е покриено целокупно работење во врска со осигурување на живот и дополнително здравствено осигурување со исклучок на дополнително осигурување за смрт, инвалидност и работна неспособност како последица од незгода – кумулативно; X/L договор
Groupama Life Experss (претходен назив SOGE Life) /Бугарија	1) Договор по ризик со кој е покриено групно животно осигурување со дополнително осигурување на индивидуални корисници на банкарски производи во случај на смрт од било која причина, смрт поради несреќен случај, трајна и целосна загуба на самостојност и целосна и трајна инвалидност, Quota Share договор и дополнителен Surplus.
Münchener Rueckversicherungs- Gesellschaft / CP Германија	1) Договор по ризик со кој се опфатени сите животни осигурувања и осигурување на живот поврзано со инв. фондови вклучувајќи ги и дополнителните осигурувања, освен инвалидитет како последица на незгода; Surplus договор со самопридржај; максимална одговорност од ЕУР 280.000 (освен за работна неспособност како последица од незгода каде изнесува ЕУР 16.800).

- Побарувања од непосредни работи на осигурување

Друштвото е изложено на кредитен ризик во случај кога осигурениците нема да ги исполнат своите финансиски обврски што произлегуваат од договорите за осигурување. Изложеноста на Друштвото изнесува максимално до износот на сметководствената вредност на побарувањата по основ на премија и останатите побарувања. Побарувањата по основ на премии се од голем број на клиенти и се на нормална комерцијална основа, така што концентрацијата на кредитен ризик е минимална. Друштвото редовно ги следи побарувањата по основ на премии, со што изложеноста кон лоши побарувања е контролирана.

	2021	2020
Побарувања по основ на премии		
Побарувања по основ премии за осигурување	26.445	28.432
Исправка на вредност на побарувања	(3.854)	(290)
	22.591	28.142

Заклучно со 31 декември 2021 година, Друштвото склучило 1.009 (2020: 1.288) нови полиси или вкупно активни договори со состојба на 31 декември 2021 година од 17.633 осигурителни полиси (2020: 17.665 активни полиси) за животно осигурување.

Движењето на исправката на вредноста во текот на годината е како што следи:

	2021	2020
На 1 јануари:	(290)	(1.211)
дополнителна исправка на вредност ослободување на исправка на вредност	(10.331)	(589)
На 31 декември	6.767	1.510
	(3.854)	(290)

Структурата на доспеаноста на побарувања по основ на осигурување е презентирана подолу:

	Бруто вредност	Исправка на вредноста	Сегашна вредност	% на исправка
0-30 дена	2.213	-	2.213	-
31-60 дена	17.761	1.776	15.985	10%
61-120 дена	6.186	1.918	4.268	31%
121-270 дена	224	114	110	51%
271-365 дена	51	36	15	71%
Над 365 дена	10	10	-	100%
31 декември 2021	26.445	3.854	22.591	14,57%
	Бруто вредност	Исправка на вредноста	Сегашна вредност	% на исправка
0-90 дена	26.332	-	26.332	-
91-120 дена	1.801	180	1.621	10%
121-180 дена	237	74	163	31%
181-330 дена	47	24	23	51%
331-425 дена	10	7	3	71%
Над 425 дена	5	5	-	100%
31 декември 2020	28.432	290	28.142	3,36%

- **Бруто технички резерви**

Математичка резерва

Друштвото издвојува математичка резерва во износ кој е проценет на начин кој ќе обезбеди покривање на сите обврски од договорите за осигурување каде осигурениот настан зависи од ризиците кои се релевантни за конструкција на таблиците за веројатност. Математичката резерва е пресметана по нето проспективна метода како разлика од сегашната вредност на идните обврски кои произлегуваат од договорите за осигурување и сегашна вредност на идните премии, поединечно за секој договор. Доколку методот за проценка на математичката резерва наложува и издвојување на преносна премија, истата се додава на износот на пресметаната математичка резерва.

Кај основните осигурувања на живот согласно регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурување е дозволено намалување на математичката резерва за вистинските неамортизирани трошоци за стекнување (цилмеризација), при што стапката на цилмеризација не може да биде поголема од 3,5% од договорената сума на осигурување. Стапката на цилмеризација која се користи при пресметка на математичката резерва изнесува 3,5% (2020: 3,5%).

Во пресметките на математичката резерва се користат следниве годишни технички каманти стапки, согласно гарантираните каматни стапки по договорите:

- 3,00% за договорите склучени до 31.12.2015 г.
- 2,25% за договорите склучени меѓу 1.1.2016 г. и 1.5.2020 г.
- 2,00% за договорите склучени меѓу 1.5.2020 г. и 1.5.2021 г.
- 1,50% за договорите склучени од 1.5.2021 г.

По исклучок, за договорите од ГДД1 и РДД31 тарифите, примената на техничка каматна стапка со висина од 2,25% се применуваше од 1.11.2015 г. до 1.5.2020 г.

За пресметките користени се југословенски општи таблици за смртност за мажи 1980/1982 година со модификации за договорите склучени до 30.06.2012 г., Општата таблица на mortalitet на Република Србија за 2000/2002 година за машка популација со модификација за договорите склучени од 01.07.2012 г. до 31.12.2015 г. и Општа таблица на mortalitet на Република Србија за 2010/2012 година за машка и за женска популација за договорите склучени по 01.01.2016 г. По исклучок, за договорите од ГДД1 и РДД31 тарифите користена е Општа таблица на mortalitet на Република Србија за 2010/2012 година за машка и за женска популација од 01.11.2015 г.

Покрај општата таблица на смртност, кај договорите од ГДД1 тарифата користени се и соодветни Таблицы на веројатности за настанување на одредени тешки болести на Münchener Rückversicherung за машка и за женска популација, а кај договорите од РДД13 тарифата користени се и соодветни таблици на веројатност за настанување на одредени тешки болести која се применува за дополнително осигурување спрема Münchener Rückversicherung за машка и за женска популација.

За договорите од ЕРД1 и ЕРД11 тарифите, чија примена започна од 01.01.2016 г., користена е Австриска рента таблица (AVÖ2005R) за мажи и жени, модифицирана заради очекуваното зголемување на животниот век на населението, согласно искуството на основачот и другите членки на групацијата.

Математичката резерва на пресекот на периодот е пресметана со линеарна интерполација на математичката резерва пресметана на почетокот и на крајот од осигурителната година во која припаѓа денот на пресметката, за секој договор за осигурување.

За ФЛД1 тарифата, осигурување на живот поврзано со инвестициски фондови во случај на смрт и доживување не се пресметува математичка резерва. Постои само посебна резерва која е еднаква на вредноста на инвестициската сметка која е директно поврзана со уделите во инвестицискиот фонд. Формулата прикажува приближна вредност на денот на проценка, која е еднаква на производот на бројот на удели на инвестицискиот фонд кои ги поседува осигуреникот на својата инвестициска сметка и вредноста на уделите на фондот.

Како резултат на актуелните промени на пазарот и очекуваните трендови за остварување на приноси од вложувањата, вкупната каматна стапка за определување на добивката се намалува на 3% за 2022 и 2,75% а 2023 година. Едновременно од мај 2021 година се намали и техничката камата на договорите за животно осигурување на 1,5% (претходно 2%). Со тоа просечната пондерирана висина на техничката каматна стапка за пресметка на математичката резерва согласно гарантираните каматни стапки по договорите изнесува 2,82%. Како резултат на тоа и согласно развојот на портфолиото, математичката резерва е зголемена за 254.837.604 денари (2020: 276.626.469 МКД). Ова е тековна проценка направена врз основа на расположливите информации во моментот.

Резерва за преносна премија

Друштвото проценува и издвојува бруто резерви за преносни премии одделно за секој договор за осигурување во однос на кој Друштвото носи ризик. Друштвото издвојува резерви за преносни премии за секој договор за осигурување поединечно, во висина на оној дел од бруто полисираната премија што се пренесува во идниот пресметковен период во сооднос меѓу истечениот осигурителен период и преостанатиот период од истекот на договорите за осигурување. За договорите за осигурување на живот за кои се издвојува математичка резерва, преносните премии се додаваат на износот на пресметаната математичка резерва.

Поединечната пресметка на резервите за преносни премии за секој договор за осигурување, имајќи предвид дека ризикот е рамномерно распределен за целото времетраење на истиот, се врши по методот „pro rata temporis“.

Дополнителна резерва за неистечени ризици

Друштвото проценува и издвојува дополнителна резерва за неистечени ризици земајќи предвид дека резервата за неистечени ризици (после намалување на одложените трошоци за стекнување), на датумот на проценка и на ниво на хомогено портфолио, како минимум треба да одговара на номиналната вредност на паричните текови кои се однесуваат на развојот на идните: премии, надоместоци, штети, трошоци, даноци и другите парични текови кои се однесуваат на осигурително-техничкото работење на друштвото на осигурување, вклучително и маргина за неповолни отстапувања, кои ќе се појават после датумот на проценка.

Друштвото ја пресметува дополнителната резерва за неистечени ризици, преку проценка на вкупните очекувани идни штети (вклучувајќи ги и директните трошоци за обработка на штети) и вкупниот износ на трошоци кои се пресметани во цената на осигурување, но не се настанати до пресметковниот датум, и потоа истите ги намалува за претходно проценетите резерви за преносни премии.

Резерви за бонуси и попусти

Резервите за бонуси се издвојуваат врз основа на правото на удел (учество) во добивката, кое е предвидено согласно тарифите и договорите за осигурување, по поединечен договор за осигурување, при што висината на добивката се пресметува врз основа на приносот од вложувањата на средствата од математичката резерва и е во корелација со разликата помеѓу вкупната каматна стапка за определување на добивка (утврдена со соодветна одлука) и техничката каматна стапка. Резервите за бонуси и попусти се додаваат на износот на пресметаната математичка резерва.

Резерви за штети

Резерви за штети се издвојуваат во висина на проценетите обврски кои Друштвото е должно да ги надомести, врз основа на договорите за осигурување каде што осигурениот настан се појавил до крајот на пресметковниот период, без оглед дали настанот е пријавен, вклучувајќи ги сите трошоци кои произлегуваат од ненавремено извршување на обврските на Друштвото по комплетираните оштетени побарувања.

Друштвото прави процена за резервите за штети за сите штетни настани кои потекнуваат од договорите од сопственото портфолио. Овие резерви, покрај проценетите обврски за настанати и пријавени штети, ги вклучуваат и проценетите обврски за настанати но непријавени штети, како и резерви за директни и индиректни трошоци за обработка и решавање на штети.

Резерви за настанати и пријавени штети

Друштвото врши проценка на очекуваниот износ за надоместок за секоја штета поединечно врз основа на расположливата документација. Доколку нема соодветна документација, се користи мислење на соодветен експерт (лекар, актуар, адвокат и слично).

При тоа Друштвото го зема во предвид следново:

- Медицински извештаи за повреди или болести;
- Судски одлуки било да се конечни или не;
- Штети за кои се водат судски постапки според очекуваниот исход;
- Затезна камата од судски спорови; и
- Останати трошоци кои произлегуваат од обработка и исплата на штети.

Резерви за настанати но непријавени штети

Резервите за настанати но непријавени штети се издвојуваат за дополнителното осигурување за инвалидност од несреќен случај. IBNR се пресметува со користење на повеќе признати актуарски методи. Основен метод за пресметка на резервите за настанати но непријавени штети е методот на триангулација на штети односно Chain Ladder метод, врз основа на статистичките податоци за настанати штети во последните 5 години. При користење на овој метод се земаат во предвид и потенцијалните можности за отстапување во развојните фактори, поради што се прави и соодветна корекција. Дополнително, заради проверка на можните отстапувања, се прави и проценка на IBNR резервите и со користење на дополнителни актуарски метода: метод на триангулација на штети врз основа на статистичките податоци за исплатени штети, B-F метод со кој се зема предвид и потенцијалната идна изложеност на ризик од штети и метод на просечен износ на штети.

Пресметка на резерви за настанати но непријавени штети се прави и за дополнителното осигурување од смрт поради незгода. Земајќи предвид дека нема доволно искуство за овој тип на штети бидејќи нивниот број е многу мал за процена Друштвото користи паушални методи преку просечен износ на резервирани и исплатени штети.

Исто така зараи претпазливост направена е пресметка на резерви за настанати но непријавени штети и за колективно осигурување од смрт од болест. Имајќи предвид дека станува збор за нововодена тарифа и засега нема искуство со штети користена е паушална методи за проценка преку проценета веројатност за настанување на штета и очекувана висина на штета.

Истотака по препорака на реосигурителот направена е резервација за настанати но непријавени штети за кредитно животно осигурување. Се изготвуваат неколку пресметки со користење на метод на триангулација на штети, со настанати штети и со ликвидирани штети, пресметки со просечни штети и со B_F методи со претпазливо проценет фактор на штети врз основа на искуството со штети. Методот за ова осигурување се врши по препорака на реосигурителот кој превзема и 75% од ризикот, односно со прудентен очекуван коефициент на штети согласно искуствата на реосигурителот.

Резервите за повторно отворени штети

Друштвото ги регистрира како развој на постојните штети. Резервите за повторно отворени штети, односно резервите за штети кои ќе бидат повторно отворени се третираат како дел од резервите за настанати и пријавени штети, односно од резервите за настанати, но непријавени штети.

Резерви за трошоци за обработка на штети

Резервите за директни трошоци за обработка на штети се составен дел од резервите за настанати и пријавени штети, односно резерва за настанати, но непријавени штети.

Друштвото ги пресметува резервите за индиректни трошоци за обработка на штети врз основа на фактичките индиректни трошоци поврзани со обработка на штетите и проценка на износот на трошоци потребни за сервисирање на штетите во случај на престанок на работа на друштвото врз основа на просечен број на штети во резервација во последните периоди, очекуван број на штети кои дополнително ќе се пријават, просечна нето плата на вработени во ликвидација на штети, претпоставени месечни трошоци за наем на деловен простор, останати трошоци, како и маргина за евентуални непланирани трошоци.

Резерви за штети нето од реосигурување и/или соосигурување

Друштвото ги пресметува овие резерви како разлика од бруто резервите за штети со реосигурителниот и/или соосигурителниот дел од штетата, пресметан врз основа на договорот за реосигурување и/или соосигурување.

Анализи на резервите по договори за осигурување

	Осигурување од живот	Дополнително осигурување	Осиг. каде инв. ризик го презема осиг.	Вкупно
Математичка резерва	2.836.586	677	-	2.837.263
Посебна резерва за unit-linked	-	-	12.355	12.355
Преносна премија	67	16.809	-	16.876
• Пренос за делот на реосигурителот	(5.884)	(4.995)	-	(10.879)
• Резерви за штети	41.545	22.268	-	63.813
• Резерви за штети – дел за реосигурителот	(16.404)	(6.138)	-	(22.542)
• 31 декември 2021	2.855.910	28.621	12.355	2.896.886

	Осигурување од живот	Дополнително осигурување	Осиг. каде инв. ризик го превзема осиг.	Вкупно
Математичка резерва	2.581.797	628	-	2.582.425
Посебна резерва за unit-linked	-	-	3.829	3.829
Преносна премија	-	17.419	-	17.419
• Пренос за делот на реосигурителот	(6.026)	(5.159)	(68)	(11.253)
• Резерви за штети	38.667	22.505	-	61.172
• Резерви за штети – дел за реосигурителот	(9.087)	(13.312)	-	(22.399)
• 31 декември 2020	2.605.351	22.081	3.761	2.631.193

8. ОПИС И УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ

Усогласеност на средствата и обврските

Законот за супервизија на осигурувањето пропишува одредени лимити во однос на политиката за усогласување на средствата и обврските на Друштвото.

Друштвото активно управува со својата финансиска позиција користејќи пристап со кој се балансира квалитетот, дисперзијата, ликвидноста и повратот на вложувањата, земајќи ги во предвид лимитите одредени во Законот за супервизија на осигурувањето. Главна цел е да се усогласат паричните текови на средствата и обврските. На 31 декември 2021 година вложувањата кои служат како средства што ги покриваат математичките резерви по договорите за осигурување изнесуваат МКД 2.873.496 илјади (2020: МКД 2.580.397 илјади). Овие средства се состојат од парични средства, депозити во банки и хартии од вредност издадени од Република Северна Македонија. На 31 декември 2021 година вложувањата кои служат како средства што ги покриваат техничките резерви по договорите за осигурување изнесуваат МКД 80.129 илјади (2020: МКД 80.194 илјади). Овие средства се состојат од депозити во банки и хартии од вредност издадени од Република Северна Македонија. Согласно барањата на Законот за супервизија на осигурувањето, паричните средства во благајна и средства на банкарските сметки не смеат да надминат 3% од вкупните средства кои ги покриваат математичките и техничките резерви по договорите за осигурување; краткорочните и долгорочните депозити во банки кои имаат дозвола од НБРСМ не смеат да надминат 60% од вкупните средства кои ги покриваат математичките и техничките резерви по договорите за осигурување, како и обврзниците или другите должнички хартии од вредност за кои гарантира Република Северна Македонија не смеат да надминат 80% од вкупните средства кои ги покриваат математичките резерви по договорите за осигурување. На 31 декември 2021 година паричните средства во благајна и средства на банкарските сметки изнесуваат 2,4% (2020: 1,1%), депозити во банки изнесуваат 17,6% (2020: 19,1%), додека државните обврзници изнесуваат 79,9% (2020: 79,8%) од вкупните средства кои ги покриваат математичките резерви по договорите за осигурување.

На 31 декември 2021 година депозитите во банки изнесуваат 25% (2020: 24,9%), додека државните обврзници изнесуваат 75% (2020: 75,1%) од вкупните средства кои ги покриваат техничките резерви по договорите за осигурување.

Географска и секторска концентracија

Ризиците на кои е изложено Друштвото се лоцирани во Република Северна Македонија.

Раководството верува дека Друштвото не е изложено на значителна концентracија кон ниедна група на осигуреници од социјален, професионален, старосен или друг аспект.

Концентracија од многу сериозни, ретки настани

Според нивната природа и настанување овие настани ретко се случуваат. Тие претставуваат сериозен ризик за Друштвото бидејќи случувањето на ваков настан, би имал значително влијание врз паричните одливи на Друштвото.

Друштвото управува со овие ризици на следните начини:

Првенствено ризикот се управува преку склучување на соодветни договори за осигурување. Агентите за осигурување не смеат да склучат договор доколку очекуваните добивки не се пропорционални на ризикот.

Како второ, овој ризик се управува и преку склучување на договори за реосигурување.

Финансиски ризик

Друштвото е изложено на финансиски ризик преку финансиските средства, финансиските обврски, средствата од реосигурување и обврските за реосигурување. Поконкретно, главен финансиски ризик е дека приливите по основ на финансиски средства нема да бидат доволни за да се подмират обврските кои произлегуваат од договорите за осигурување. Финансискиот ризик ги опфаќа ризикот од каматни стапки, валутниот ризик, ликвидносниот ризик и кредитниот ризик.

Цел на Друштвото е да ги усогласи обврските по основ на договорите за осигурување со средства со ист или сличен ризик. Ова му обезбедува на Друштвото сите достасани обврски редовно да ги исплаќа.

Каматен ризик

Изложеноста на Друштвото на каматен ризик првенствено произлегува од портфолиото на вложувања (орочени депозити и должнички хартии од вредност).

Според раководството на Друштвото, должничките финансиски средства не се изложени на каматен ризик, со оглед на фактот дека најголем дел од нив се со фиксна камата (државни обврзници).

Кредитен ризик

Кредитниот ризик претставува сметководствена загуба што би била признаена доколку договорната странка не ги исполни договорените обврски. За да ја контролира изложеноста кон кредитниот ризик, Друштвото редовно врши кредитна проценка на финансиската состојба на овие странки.

Побарувања по основ на осигурување

Друштвото е изложено на кредитен ризик во случај кога осигурениците нема да ги исполнат своите финансиски обврски што произлегуваат од договорите за осигурување. Изложеноста на Друштвото изнесува максимално до износот на сметководствената вредност на побарувањата

по основ на премија и останатите побарувања. Побарувањата по основ на премии се од голем број на клиенти и се на нормална комерцијална основа, така што концентрацијата на кредитен ризик е минимална. Друштвото редовно ги следи побарувањата по основ на премии, со што изложеноста кон лоши побарувања е контролирана.

Средства од реосигурување

Друштвото е изложено на кредитен ризик и преку средствата од реосигурување. Друштвото склучува договори за реосигурување со првокласни реосигурители и концентрацијата на ризик се избегнува преку следењето на политиката на Друштвото преку поставените лимити кои се ревидираат секоја година. Раководството на Друштвото редовно прави оценка на кредитоспособноста на реосигурителите за да може да ја ажурира стратегијата за реосигурување.

Финансиски инструменти

Друштвото е изложено на кредитен ризик кај финансиските инструменти во однос на можната ненаплатливост од другите странки. Сепак земајќи во предвид дека Друштвото најмногу вложува во државни обврзници и орочени депозити во домашни банки, не се очекува овие вложувања да не се повратат.

Паричните средства и паричните еквиваленти, останатите побарувања, средствата за реосигурување, орочените депозити, и должничките хартии од вредност не се обезвреднети. Средствата од реосигурување се побарувања од реосигурители со кредитен рејтинг од А+ според Стандард и Пурс Кредитен рејтинг агенцијата.

Валутен ризик

Друштвото е изложено на валутен ризик преку трансакциите во странска валута и преку средствата и обврските во странска валута.

За да го избегне ризикот од негативното влијание на промената на девизните курсеви, Друштвото има средства и обврски во евра. Денарот е врзан за еврото и монетарната проекција е дека девизниот курс на денарот во однос на еврото ќе биде стабилен.

Ризик на ликвидност

Ризикот на ликвидност претставува ризик дека едно лице ќе се соочи со тешкотии при обезбедувањето на средства за да ги подмири паричните обврски што произлегуваат од финансиските инструменти. Ризикот на ликвидност може да произлезе или од неможноста да се продадат средства во најкус можен рок по нивната објективна вредност; или неспособност на подмирување на обврските кои произлегуваат од договорите; или пак обврските за осигурување доспеале порано за исплата од очекувањето; или пак неспособност да генерира парични средства според предвидувањата.

Најголемото ризик од ликвидност со кој се соочува Друштвото се дневните барања за расположливите парични средства во однос на појавата на штети од договорите за осигурување.

Друштвото управува со ликвидноста преку политиката за ризик на ликвидност која определува што го сочинува ризикот на ликвидност за Друштвото; ги утврдува минималните фондови за да излезе во пресрет на итните барања; определува резервен план за финансирање на можните обврски; ги утврдува изворите на финансирање и настаните кои би го активирале планот; концентрацијата на извори на финансирање; известување за изложеноста на ризик од ликвидност и прегледување на политиката за ризик на ликвидност во однос на нејзината адекватност и во однос на околностите кои се менуваат.

Друштвото е должно да ја одржува својата ликвидност согласно Законот за супервизија на осигурувањето.

Друштвото исто така има готовина во банки и други високо ликвидни средства во секој момент, за да се заштити од непотребна концентрација на ризикот и за да биде во можност да ги преземе обврските за плаќање како и потенцијалните обврски за плаќање како што достасуваат. Откупите на Друштвото се зголемени за 24% во однос на 2020 година. Продукцијата за извештајниот период има пад за 28%. Единствено има пораст за класа 21 во висина од 60%.

Управување со ризикот од договори за осигурување

Управувањето со ризикот од договори за осигурување зависи од веројатноста за настанување на смрт, калкулирана во таблиците за смрт. Осигурените настани се случајни и нивниот број и висина ќе варира во зависност од степенот на воспоставените статистички техники. Поголемото портфолио на слични договори покажува помала варијабилност во настанувањето на ризикот.

Клучните ризици поврзани со овие договори се поврзани со осигурувањето, конкуренцијата, искуството со управување во делот на штети и евентуално можноста осигурениците да измислат или направат измама за одредена штета.

Управување со капиталот

Друштвото е должно во секое време да располага со соодветен капитал во однос на обемот на работа и класите во рамки на кои врши работи на осигурување, како и ризиците на кои е изложено при вршење на тие работи.

Капиталот на друштвото за осигурување во секое време треба да биде барем еднаков на потребното ниво на маргината на солвентност.

Цели на Друштвото во поглед на управувањето со капиталот се:

- Да соодветствува со барањата за капитал согласно законската регулативата;
- Да одржи стабилна и квалитетна капитална база која ќе го поддржи развојот на друштвото.

Согласно барањата на Законот за супервизија на осигурувањето, Одделните вложувања на капиталот можат да изнесуваат најмногу до: 60% за вложувања во недвижности; 15% за вложувања во аконтации и заеми што друштвото според Општите услови на осигурувањето ги одобрува со презентација на сопствените полиси за кои премијата е навремено уплатена, при што одделното вложување во вакви заеми не може да надмине 1% од капиталот. Друштвото може неограничено да ги вложува средствата на капиталот во државни хартии од вредност, банки и да одобрува заеми на правни лица со обезбедување на банкарска гаранција, притоа почитувајќи ги принципите на ликвидност, сигурност и рентабилност. Вкупните финансиски вложувања во една банка можат да изнесуваат најмногу до 25% од капиталот. Вкупните финансиски вложувања кај поединечен субјект кој не е банка, можат да изнесуваат најмногу до 10% од капиталот.

На 31 декември 2021 година Друштвото има вложувања од капиталот во државни хартии од вредност, удели во инвестиционен фонд, парични средства во банки и заеми. Вкупните заеми одобрени од Друштвото претставуваат 0,9% од капиталот на Друштвото. На 31 декември 2021 година Друштвото нема депозити во банки како вложувања од капиталот.

Друштвото го пресметува потребното ниво на маргината на солвентност согласно Законот за супервизија на осигурувањето.

Маргина на солвентност и користењето на сопствените средства редовно се следат од раководството на Друштвото, при што се користат техники кои се пропишани согласно законската регулатива. Потребното ниво на маргина на солвентност за осигурување на живот како и за класа 21 е прикажано подолу:

		2021	2020
Бруто математичка резерва	1	2.837.263	2.582.425
Нето математичка резерва	2	2.831.378	2.576.399
Коефициент 1 ($[3]=[2]/[1]$ или 0,85, доколку е помал)	3	0.998	0.998
Релевантен фактор	4	4%	4%
Прв резултат ($[5]=[1]*[3]*[4]$)	5	113.255	103.056
ризик од смрт до 3 години	6	48.524	27
Бруто ризичен капитал (доколку не е негативен број)	7	1.707	428
ризик од смрт од 3 до 5 години	8	8.621.865	10.698.845
ризик од смрт (освен [6] и [7])	9	25.917	32.097
Вкупно ($[6]*0,1\% + [7]*0,15\% + [8]*0,3\%$)	10	8.666.212	10.693.274
Нето ризичен капитал (доколку не е негативен број)	11	0.999	0.999
Коефициент 2 ($[11]=[10]/([6]+[7]+[8])$ или 0,50, доколку е помал)	12	25.899	32.079
Втор резултат ($[12]=[9]*[11]$)	13	-	-
Капитализирани средства			

Пресметана маргина на солвентност за осигурување на живот

	14	139.154	135.135
--	----	---------	---------

		2021	2020
Бруто резерва	1	12.355	3.829
Нето резерва	2	12.355	3.761
Коефициент 1 ($[3]=[2]/[1]$ или 0,85, доколку е помал)	3	1.000	0.982
Релевантен фактор	4	4%	4%
Прв резултат ($[5]=[1]*[3]*[4]$)	5	494	150
ризик од смрт до 3 години	6	-	-
Бруто ризичен капитал (доколку не е негативен број)	7	-	-
ризик од смрт од 3 до 5 години	8	456.490	241.628
ризик од смрт (освен [6] и [7])	9	1.369	725
Вкупно ($[6]*0,1\% + [7]*0,15\% + [8]*0,3\%$)	10	456.490	241.560
Нето ризичен капитал (доколку не е негативен број)	11	1.000	0.999
Коефициент 2 ($[11]=[10]/([6]+[7]+[8])$ или 0,50, доколку е помал)	12	1.369	725
Втор резултат ($[12]=[9]*[11]$)	13	-	-
Капитализирани средства			

Пресметана маргина на солвентност за осигурување каде инвестицискиот ризик е на товар на осигуреникот

	14	1.863	875
--	----	-------	-----

Бруто полисирана премија	1	54.622	61.288
Бруто полисирана премија < 10 милиони евра x 0.18	2	9.832	11.032
Бруто полисирана премија > 10 милиони евра x 0.16	3	-	-
Вкупен износ од Бруто полисираната премија ($[4]=[2] + [3]$)	4	9.832	11.032
Бруто исплатени штети	5	9.016	8.922
Нето исплатени штети	6	5.879	5.485
Коефициент ($[7]=[6]/[5]$ или 0.50 доколку е помал)	7	0,652	0,615
Пресметана маргина на солвентност за допол. осиг. ($[8]=[4]*[7]$)	8	6.412	6.783
Конечна пресметка на потребното ниво на маргината на солвентност		147.430	142.793

9. ИНФОРМАТИЧКА ТЕХНОЛОГИЈА

Основна функција на Службата за информатичко комуникациски технологии во Граве осигурување АД Скопје е сервис/подршка на бизнисот во ефикасно и успешно реализирање на поставените планови и стратегии на друштвото, во рамки на генералната стратегија на Групација Граве и спроведување на корпоративските процеси и процедури. Службата за информатичко комуникациски технологии во Граве осигурување АД Скопје е поставена според потребите на деловните процеси во друштвото и има за цел навремено, точно и комплетно процесирање на информации и документи релевантни во работењето на друштвото.

Друштвото го следи трендот на технологијата и информатичката технологија па така во таа смисла опремени сме со висококвалитетна технологија која ги подржува програмите за on-line пријава на штети, посебен програм за обработка на штетите, програм за следење на судските предмети како и посебни програми за финансии.

ГРАВЕ осигурување АД Скопје има правилници како интерни акти и воспоставено односно преземени се соодветно техничко организациони мерки за заштита на лични податоци и нивната обработка и тоа Серверите се поврзани во енергетска мрежа преку уред за непрекинато напојување, лозинките се менуваат на 90 дена и должината на лозинките е минимум 10 карактеристики, по 3 неуспешни обиди за поврзување системот се блокира, по изминување на 15 минути неактивност постои автоматско одјавување односно се заклучува десктопот. Се користи хардверска и софтверска заштита мрежна бариера помеѓу локална и надворешна мрежа, инсталирани се програми за антивирус, антиспајвер и антиспам заштита, интернет конекцијата е заштитена со мрежна бариера. Само администраторот на базата на податоци има директен пристап до базата во која се наоѓаат податоците, постојат лозинки за итни ситуации постои бекап документирана стратегија и многу други преземени технички мерки.

Службата за информатички технологии делува во правец на:

- Целосна достапност на ИТ сервисите;
- Техничка и апликативна подршка на корисниците на информациските системи;
- Унапредување и имплементација на апликативен софтвер;
- Анализа и моделирање на деловни процеси по поединечни подрачја на работењето,
- Одржување на инфраструктура (сервери, виртуализација, складирање на податоци, логичко умрежување, управување со ресурси), системски сервиси (AD/DNS/File/Print), безбедност (пристап на корисници, AV, backup, disaster recovery), фиксна и мобилна телефонија;
- Примена на ИТ политика за безбедност според Правилникот за минимални стандарди на АСО и според безбедносните стандарди на Групација Граве

10. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ СУБЈЕКТИ

Друштвото ги извршило следните трансакции со поврзани страни за годините што завршуваат на 31 декември 2021 и 2020 година:

Извештај за сеопфатна добивка (биланс на успех)

Grazer Wechselseitige Versicherung AG / Австрија – матична компанија

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Бруто полисирана премија дадена во реосигурување		
- Grazer Wechselseitige Versicherung AG / Австрија	(23.243)	(23.773)
Промена во бруто резерва за преносна премија на (дополнително) за реосигурување		
- Grazer Wechselseitige Versicherung AG / Австрија	(142)	(233)
Приходи по основ на провизии од реосигурување (белешка 9)		
- Grazer Wechselseitige Versicherung AG / Австрија	8.424	9.406
Бруто исплата на штета – дел за реосигурување (белешка 10)		
- Grazer Wechselseitige Versicherung AG / Австрија	8.747	6.002
Промени во резерви за настанати и непријавени штети-дел за реосигурување		
- Промени во резерва за настанати и непријавени штети – Реосигурување		
- Grazer Wechselseitige Versicherung AG / Австрија	(243)	631
Промени во бруто математичка резерва - дел во реосигурување		
- Grazer Wechselseitige Versicherung AG / Австрија	(203)	(142)
Останати административни трошоци		
- Трошоци за услуги (Grazer Wechselseitige Versicherung AG)	(4.642)	(4.226)
Реосигурување во бруто технички резерви		
	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Дел за реосигурување на преносна премија (белешка 23)		
- Grazer Wechselseitige Versicherung AG / Австрија	4.636	4.837
Дел за реосигурување на математичка резерва (белешка 23)		
- Grazer Wechselseitige Versicherung AG / Австрија	5.732	5.877
Дел за реосигурување за резерви за настанати пријавени штети (белешка 23)		

- Grazer Wechelseitige Versicherung AG / Австрија	8.946	9.189
---	-------	-------

Обврски по основ на премија за реосигурување

- Grazer Wechelseitige Versicherung AG / Австрија	5.018	7.224
---	-------	-------

Останати обврски

- Обврски за лиценца (Grazer Wechelseitige Versicherung AG) Австрија	666	706
--	-----	-----

Извештај за сеопфатна добивка (биланс на успех)**Граве недвижности ДООЕЛ Скопје / Македонија - подружница на матичната компанија**

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Трошок за закупнини (белешка 28)		
- Граве Недвижности ДООЕЛ Скопје/ Македонија	5.517	6.926

Извештај за финансиска состојба (биланс на состојба)

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Краткорочни обврски (белешка 24)		
- Граве Недвижности ДООЕЛ Скопје/ Македонија	-	22

Извештај за сеопфатна добивка (биланс на успех)**Граве Осигурување Неживот АД Скопје / Македонија - подружница на матичната компанија**

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Трошоци за премија за осигурување		
- Граве Осигурување Неживот АД Скопје/ Македонија	(58)	(39)

Во текот на дванаесет месечниот период во 2021 година Друштвото има реализирано вложувања во државни обврзници во вкупен износ од МКД 94.696 илјади (2020: МКД 332.773 илјади) од кои МКД 49.245 илјади (2020: МКД 274.793 илјади) купувања реализирани преку секундарниот пазар на капитал т.е. купувања со посредство на банка од продавач BVG Beteiligung und Verwaltungsgesellschaft GmbH и МКД 15.451 илјади (2020: нема) од продавач Граве Осигурување Неживот АД Скопје. BVG Beteiligung und Verwaltungsgesellschaft GmbH е дел од Групацијата на која припаѓа друштвото односно согласно сопственичката структура на Групацијата, BVG Beteiligung und Verwaltungsgesellschaft GmbH и Друштвото имаат заеднички сопственик, Grazer Wechelseitige Versicherung AG.

Акционерско друштво
за осигурување
Г Р А В Е
С К О П Ј Е

Г-дин Зоран Стојановски
Извршен директор

Прилози:

Прилог 1: Извештај за сеопфатна добивка (Биланс на успех)

Прилог 2: Извештај за финансиска состојба (Биланс на состојба)

осигурување на живот
Граве
01.01 - 31.12
2021

БУ: Биланс на успех

Опис на позиција	Број на позиција	Број на белешка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
А. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (201+210+223a+224+225)	200		604.504.899	618.459.496
I. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА (202+203+204-205-206-207+208+209))	201	7	477.364.490	485.960.787
1. Бруто полисирана премија за осигурување	202	7	518.447.369	534.482.695
2. Бруто полисирана премија за соосигурување	203			
3. Бруто полисирана премија за реосигурување/ретроцесија	204			
4. Бруто полисирана премија предадена во соосигурување	205			
5. Бруто полисирана премија предадена во реосигурување/ ретроцесија	206	7	41.452.870	49.117.584
6. Промена во бруто резервата за преносна премија	207	7	-542.727	-849.526
7. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за соосигурување	208			
8. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за реосигурување	209	7	-172.736	-253.850
II. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА (211+212+216+217+218+219+223)	210	8	115.312.993	113.655.118
1. Приходи од подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	211			
2. Приходи од вложувања во земјиште и градежни објекти (213+214+215)	212		0	0
2.1 Приходи од наемнини	213			
2.2 Приходи од зголемување на вредноста на земјиште и градежни објекти	214			
2.3 Приходи од продажба на земјиште и градежни објекти	215			
3. Приходи од камати	216	8	112.818.828	105.321.553
4. Позитивни курсни разлики	217	8	175.549	7.905.846
5. Вредносно усогласување (нереализирани добивки, сведување на објективна вредност)	218		2.044.468	205.653
6. Реализирани добивки од продажба на финансиски имот - капитална добивка (220+221+222)	219		79.463	0

6.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	220		0	0
6.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	221		79.463	
6.3 Останати финансиски вложувања	222			
7. Останати приходи од вложувања	223		194.685	222.066
III. ПРИХОДИ ПО ОСНОВ НА ПРОВИЗИИ ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ	223a	9	10.901.801	17.451.842
IV. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	224		544.607	1.391.749
V. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ	225		381.008	0
Б. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (227+235+245+248+251+261+271+274+275)	226		521.349.072	514.102.926
I. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ) (228-229-230-231+232-233-234)	227	10	147.032.947	116.758.406
1. Бруто исплатени штети	228	10	165.401.112	130.926.846
2. Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања	229			
3. Бруто исплатени штети – дел за соосигурување	230			
4. Бруто исплатени штети – дел за реосигурување/ретроцесија	231	10	20.866.454	14.960.468
5. Промени во бруто резервите за штети	232	10	2.640.742	-6.899.853
6. Промени во бруто резервите за штети – дел за соосигурување	233			
7. Промени во бруто резервите за штети – дел за реосигурување	234	10	142.453	-7.691.881
II. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИТЕ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (236+239+242)	235		254.970.786	276.810.723
1. Промени во математичката резерва, нето од реосигурување (237-238)	236	11	254.970.786	276.810.723
1.1 Промени во бруто математичката резерва	237	11	254.837.604	276.626.469
1.2 Промени во бруто математичката резерва - дел за соосигурување/реосигурување	238	11	-133.182	-184.254
2. Промени во еквализационата резерва, нето од реосигурување (240-241)	239		0	0
2.1. Промени во бруто еквализационата резерва	240			
2.2 Промени во бруто еквализационата резерва - дел за соосигурување/реосигурување	241			
3. Промени во останатите технички резерви, нето од реосигурување (243-244)	242		0	0
3.1 Промени во останатите бруто технички резерви	243		0	0
3.2 Промени во останатите бруто технички резерви – дел за соосигурување и реосигурување	244			
III. ПРОМЕНИ ВО БРУТО МАТЕМАТИЧКАТА РЕЗЕРВА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ЖИВОТ КАДЕ ИНВЕСТИЦИОНИОТ РИЗИК Е НА ТОВАР НА ОСИГУРЕНИКОТ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (246-247)	245		8.593.610	2.690.871
1. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот	246	11	8.525.809	2.719.389

2. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот – дел за соосигурување и реосигурување	247		-67.801	28.518
IV. ТРОШОЦИ ЗА БОНУСИ И ПОПУСТИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (249+250)	248		0	0
1. Трошоци за бонуси (кои зависат од резултатот)	249			
2. Трошоци за попусти (кои не зависат од резултатот)	250			
V. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО (252+256)	251		99.155.942	107.368.008
1. Трошоци за стекнување (253+253a+254+255)	252	12	57.658.631	68.556.424
1.1 Провизија	253	12	51.712.680	61.179.741
1.2 Бруто плати за вработените во внатрешната продажна мрежа	253a	12	4.095.597	4.257.229
1.3 Останати трошоци за стекнување	254	12	1.850.354	3.119.454
1.4 Промена во одложените трошоци за стекнување (+/-)	255			
2. Административни трошоци (257+258+259+260)	256	12	41.497.311	38.811.584
2.1 Амортизација на материјални средства кои служат за вршење на дејноста	257	12	1.823.903	1.844.645
2.2 Трошоци за вработените (258a+258б+258в+258г+258д)	258	12	19.615.799	17.218.820
2.2.1 Плати и надоместоци	258a		12.225.388	11.651.701
2.2.2 Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	258б		1.238.377	1.178.994
2.2.3 Придонеси од задолжително социјално осигурување	258в		4.942.221	4.258.221
2.2.4 Трошоци за дополнително пензиско осигурување за вработени	258г			
2.2.5 Останати трошоци за вработени	258д		1.209.813	129.904
2.3 Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност (договори за работа, авторски договори и други правни односи) заедно со сите давачки	259			
2.4 Останати административни трошоци (260a+260б+260в)	260		20.057.609	19.748.119
2.4.1 Трошоци за услуги	260a	12	18.190.729	17.510.337
2.4.2 Материјални трошоци	260б	12	658.038	846.719
2.4.3 Трошоци за резервирање и останати трошоци од работењето	260в	12	1.208.842	1.391.063
VI. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА (262+263+264+265+266+270)	261		3.396.411	275.207
1. Амортизација и вредносно усогласување на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста	262			
2. Трошоци за камати	263	13	0	292
3. Негативни курсни разлики	264	13	3.079.961	58.420
4. Вредносно усогласување (нереализирани загуби, сведување на објективна вредност)	265			
5. Реализирани загуби од продажба на финансиски имот - капитална загуба (267+268+269)	266		0	0
5.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	267			

5.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	268			
5.3 Останати финансиски вложувања	269			
6. Останати трошоци од вложувања	270	13	316.450	216.495
VII. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ (272+273)	271	14	4.634.833	11.121.327
1. Трошоци за превентива	272			
2. Останати осигурително технички трошоци , намалени за реосигурување	273	14	4.634.833	11.121.327
VIII. ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА ПО ОСНОВ НА ПРЕМИЈА	274		3.564.543	-921.616
IX. ОСТАНАТИ РАСХОДИ, ВКУЧУВАЈКИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА	275		0	0
X. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ (200-226)	276		83.155.827	104.356.570
XI. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ (226-200)	277		0	0
XII. ДАНОК НА ДОБИВКА ОДНОСНО ЗАГУБА	278	15	8.672.163	10.604.315
XIII. ОДЛОЖЕН ДАНОК	279			
XIV. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ (276-278-279)	280		74.483.664	93.752.255
XV. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ (277-278-279)	281		0	0

Осигурување на живот
Граве
01.01 - 31.12
2021

БС: Биланс на состојба

Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
АКТИВА				
A. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (002+003)	001	16	0	1.435
1. Гудвил	002			
2. Останати нематеријални средства	003	16	0	1.435
Б. ВЛОЖУВАЊА (005+013+021+041)	004	18	3.357.060.843	3.090.082.153
I. ЗЕМЈИШТЕ, ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ И ОСТАНАТИ МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (006+009)	005		0	0
1. Земјиште и градежни објекти кои служат за вршење на дејноста (007+008)	006		0	0
1.1 Земјиште	007			
1.2 Градежни објекти	008			
2. Земјиште, градежни објекти и останати средства кои не служат за вршење на дејноста (010+011+012)	009		0	0
2.1 Земјиште	010			
2.2 Градежни објекти	011			
2.3 Останати материјални средства	012			
II. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА ВО ДРУШТВА ВО ГРУПА - ПОДРУЖНИЦИ, ПРИДРУЖЕНИ ДРУШТВА И ЗАЕДНИЧКИ КОНТРОЛИРАНИ ЕНТИТЕТИ (014+015+016+017+018+019+020)	013		0	0
1. Акции, удели и останати сопственички инструменти од вредност во друштва во група - подружници	014			
2. Должнички хартии од вредност кои ги издале друштва во група - подружници и заеми на друштва во група - подружници	015			
3. Акции, удели и останати сопственички инструменти во придружени друштва	016			
4. Должнички хартии од вредност кои ги издале придружени друштва и заеми на придружени друштва	017			
5. Останати финансиски вложувања во друштва во група - подружници	018			
6. Останати финансиски вложувања во придружени друштва	019			
7. Вложувања во заеднички контролирани ентитети	020			
III. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА (022+025+030+035+040)	021	18	3.357.060.843	3.090.082.153

1. Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување (023+024)	022		0	0
1.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	023			
1.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	024			
2. Финансиски вложувања расположливи за продажба (026+027+028+029)	025	18	2.664.700.233	2.573.448.925
2.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	026			
2.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	027	18	2.634.543.232	2.542.937.037
2.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти	028			
2.4 Акции и удели во инвестициски фондови	029	18	30.157.001	30.511.888
3. Финансиски вложувања за тргување (031+032+033+034)	030		161.551.134	0
3.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	031			
3.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	032			
3.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти	033			
3.4 Акции и удели во инвестициски фондови	034		161.551.134	
4. Депозити, заеми и останати пласмани (036+037+038+039)	035		530.809.476	516.633.228
4.1 Дадени депозити	036	18	525.993.387	511.999.903
4.2 Заеми обезбедени со хипотека	037		0	0
4.3 останати заеми	038	18	4.816.089	4.633.325
4.4 Останати пласмани	039			
5. Деривативни финансиски инструменти	040			
IV. ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	041			
В. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ (043+044+045+046+047+048+049)	042	23	33.421.310	33.652.576
1. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервата за преносна премија	043	23	4.995.193	5.159.296
2. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто математичката резерва	044	23	5.884.534	6.026.349
3. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за штети	045	23	22.541.583	22.399.130
4. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за бонуси и попусти	046			
5. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто еквизационата резерва	047			
6. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто останатите технички резерви	048			
7. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви за осигурување на живот каде ризикот од вложувањето е на товар на осигуреникот	049	23	0	67.801
Г. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК (ДОГОВОРИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ)	050		12.354.694	3.828.885
Д. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА (052+053)	051		1.944.760	0
1. Одложени даночни средства	052			
2. Тековни даночни средства	053		1.944.760	
Ѓ. ПОБАРУВАЊА (055+059+063+067)	054		90.072.069	95.693.477

I. ПОБАРУВАЊА ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (056+057+058)	055	19	22.591.382	28.142.092
1. Побарувања од осигуреници	056	19	22.591.382	28.142.092
2. Побарувања од посредници	057			
3. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	058			
II. ПОБАРУВАЊА ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ (060+061+062)	059		0	0
1. Побарувања по основ на премија за соосигурување и реосигурување	060			
2. Побарувања по основ на учество во надомест на штети од соосигурување и реосигурување	061			
3. Останати побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	062			
III. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА (064+065+066)	063	21	67.480.687	67.551.385
1. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	064			
2. Побарувања по основ на финансиски вложувања	065	21	67.480.687	62.650.422
3. Останати побарувања	066	21	0	4.900.963
IV. ПОБАРУВАЊА ПО ОСНОВ НА ЗАПИШАН А НЕУПЛАТЕН КАПИТАЛ	067			
E. ОСТАНАТИ СРЕДСТВА (069+072+077)	068		88.151.670	43.005.123
I. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА КОИ СЛУЖАТ ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТА (ОСВЕН ЗЕМЈИШТЕ И ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ) (070+071)	069	17	1.274.766	3.065.083
1. Опрема	070		1.274.766	3.065.083
2. Останати материјални средства	071			
II. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ОСТАНАТИ ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (073+074+075+076)	072	20	86.876.904	39.940.040
1. Парични средства во банка	073	20	16.261.990	11.727.083
2. Парични средства во благајна	074	20	2.644	6.385
3. Издвоени парични средства за покривање на математичката резерва	075	20	70.391.451	28.067.739
4. Останати парични средства и парични еквиваленти	076	20	220.819	138.833
III. ЗАЛИХИ И СИТЕН ИНВЕНТАР	077			
Ж. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА (079+080+081)	078		297.403	97.830
1. Претходно пресметани приходи по основ на камати и наемнини	079		0	0
2. Одложени трошоци на стекнување	080			
3. Останати пресметани приходи и одложени трошоци	081		297.403	97.830
З. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТО РАБОТЕЊЕ	082			
S. ВКУПНА АКТИВА (А+Б+В+Г+Д+Ѓ+Е+Ж+З)	083		3.583.302.749	3.266.361.479
И. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - АКТИВА	084			
ПАСИВА				
A. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ (086+090+091+095+101-102+103-104)	085		597.671.864	536.241.237
I. ЗАПИШАН КАПИТАЛ (087+088+089)	086		183.998.795	183.998.795
1. Запишан капитал од обични акции	087		183.998.795	183.998.795
2. Запишан капитал од приоритетни акции	088			
3. Запишан а неуплатен капитал	089			
II. ПРЕМИИ ЗА ЕМИТИРАНИ АКЦИИ	090			
III. РЕВАЛОРИЗАЦИОНА РЕЗЕРВА (092+093+094)	091		4.989.962	-465.201
1. Материјални средства	092			
2. Финансиски вложувања	093		4.989.962	-465.201

3. Останати ревалоризациони резерви	094			
IV. РЕЗЕРВИ (096+097+098-099+100)	095		171.245.097	139.994.345
1. Законски резерви	096		171.245.097	139.994.345
2. Статутарни резерви	097			
3. Резерви за сопствени акции	098			
4. Откупени сопствени акции	099			
5 Останати резерви	100			
V. НЕРАСПРЕДЕЛЕНА НЕТО ДОБИВКА	101		162.954.346	118.961.043
VI. ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА	102			
VII. ДОБИВКА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	103		74.483.664	93.752.255
VIII. ЗАГУБА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	104			
Б. СУБОРДИНИРАНИ ОБВРСКИ	105			
В. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ (107+108+109+110+111+112)	106	23	2.917.952.026	2.661.016.407
I. Бруто резерви за преносни премии	107	23	16.876.158	17.418.885
II. Бруто математичка резерва	108	23	2.837.262.534	2.582.424.930
III. Бруто резерви за штети	109	23	63.813.334	61.172.592
IV. Бруто резерви за бонуси и попусти	110			
V. Бруто еквилизациона резерва	111			
VI. Бруто останати технички резерви	112			
Г. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ ВО ОДНОС НА ДОГОВОРИ КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК	113		12.354.694	3.828.885
Д. ОСТАНАТИ РЕЗЕРВИ (115+116)	114		424.146	417.188
1. Резерви за вработени	115		424.146	417.188
2. Останати резерви	116			
Ѓ.ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ (118+119)	117		2.047.998	3.185.526
1. Одложени даночни обврски	118		993.324	
2. Тековни даночни обврски	119		1.054.674	3.185.526
Е. ОБВРСКИ КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	120	24	0	0
Ж. ОБВРСКИ (122+126+130)	121	25	50.370.454	59.215.360
I. ОБВРСКИ ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (123+124+125)	122		0	0
1. Обврски спрема осигуреници	123			
2. Обврски спрема застапници и посредници	124			
3. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	125			
II. ОБВРСКИ ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ (127+128+129)	126	25	6.478.812	9.594.801
1. Обврски по основ на премија за соосигурување и реосигурување	127	25	6.478.812	9.594.801
2. Обврски по основ на учество во надомест на штети	128			
3. Останати обврски од работи на соосигурување и реосигурување	129			
III. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ (131+132+133)	130		43.891.642	49.620.559
1. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	131	25	41.068.535	46.711.124
2. Обврски по основ на финансиски вложувања	132		0	0
3. Останати обврски	133	25	2.823.107	2.909.435
З. ПАСИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАГРАНИЧУВАЊА	134	26	2.481.567	2.456.876

S. НЕТЕКОВНИ ОБВРСКИ ВО ВРСКА СО НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	135			
И. ВКУПНА ПАСИВА А+Б+В+Г+Д+Ѓ+Е+Ж+З+S	136		3.583.302.749	3.266.361.479
J. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - ПАСИВА	137		0	